Arkivrapport

Arkeologisk utredning steg 2, fastighet Kuratorn 6,
Umeå kommun i Västerbottens län.
Författare: Anette Färjare

Sammanfattning

Eldrun kulturmiljö AB har, på uppdrag av Balticgruppen AB och i enlighet med Länsstyrelsen i Västerbottens läns beslut 2021-06-01, Länsstyrelsens dnr 431-4743-2021, genomfört en arkeologisk utredningsgrävning inom fastigheten Kuratorn 6 i Umeå kommun. Utredningen genomfördes med anledning av att en detaljplan över området ska upprättas.

Utredningen genomfördes med en mindre bandgående grävmaskin. Under kontroll av arkeolog grävdes skiktvis nio schakt som också ställvis handrensades.

Vid utredningen framkom inget av arkeologiskt intresse. Inte heller de historiska kartorna indikerar någon verksamhet, historisk bebyggelse eller odling inom området.

Uppdragets bakgrund

I enlighet med Länsstyrelsens beslut 2021-06-01, Länsstyrelsens dnr 431-4743-2021, så har Eldrun Kulturmiljö AB genomfört en arkeologisk utredningsgrävning inom fastigheten Kuratorn 6 i Umeå kommun (Umeås stad). Utredningen genomfördes med anledning av att en detaljplan över området ska upprättas. Uppdragsgivare Balticgruppen AB. Vid en arkeologisk utredning steg 1 som företogs 2018 pekades fastigheten Kuratorn 6 ut som ett område där fördjupad utredning borde genomföras.

Utredningsområdet

Utredningsområdet, som ligger i nära anslutning till bebyggelse, består av ett kustnära skogsområde där markslaget huvudsakligen utgörs av stenrik morän, med ett mindre hällområde i norr med ett smalt stråk av sand i västra kanten och i avsatsen nedanför. Till detta senare sandstråk förlades huvuddelen av schakten. Området, som är ca 2 ha stort, ligger mellan 30 och 35 meters höjd över havet och var för ca 3000 år sedan (under bronsålder) en av flera öar i Umeälvens mynning mot Bottenviken.

Inom utredningsområdet finns inga kända fornlämningar. Ett hundratal meter norr om finns flera fornlämningar som påträffades vid utredningen 2018. Dessa består av fossil åker, röjningsrösen, stensättningar och härdar.

Syfte och målsättning

Syftet med undersökningen var att ta fram och fastställa om tidigare okända fornlämningar fanns inom utredningsområdet. Resultatet ska ge ett fullgott underlag för Länsstyrelsens fortsatta handläggning av ärendet.

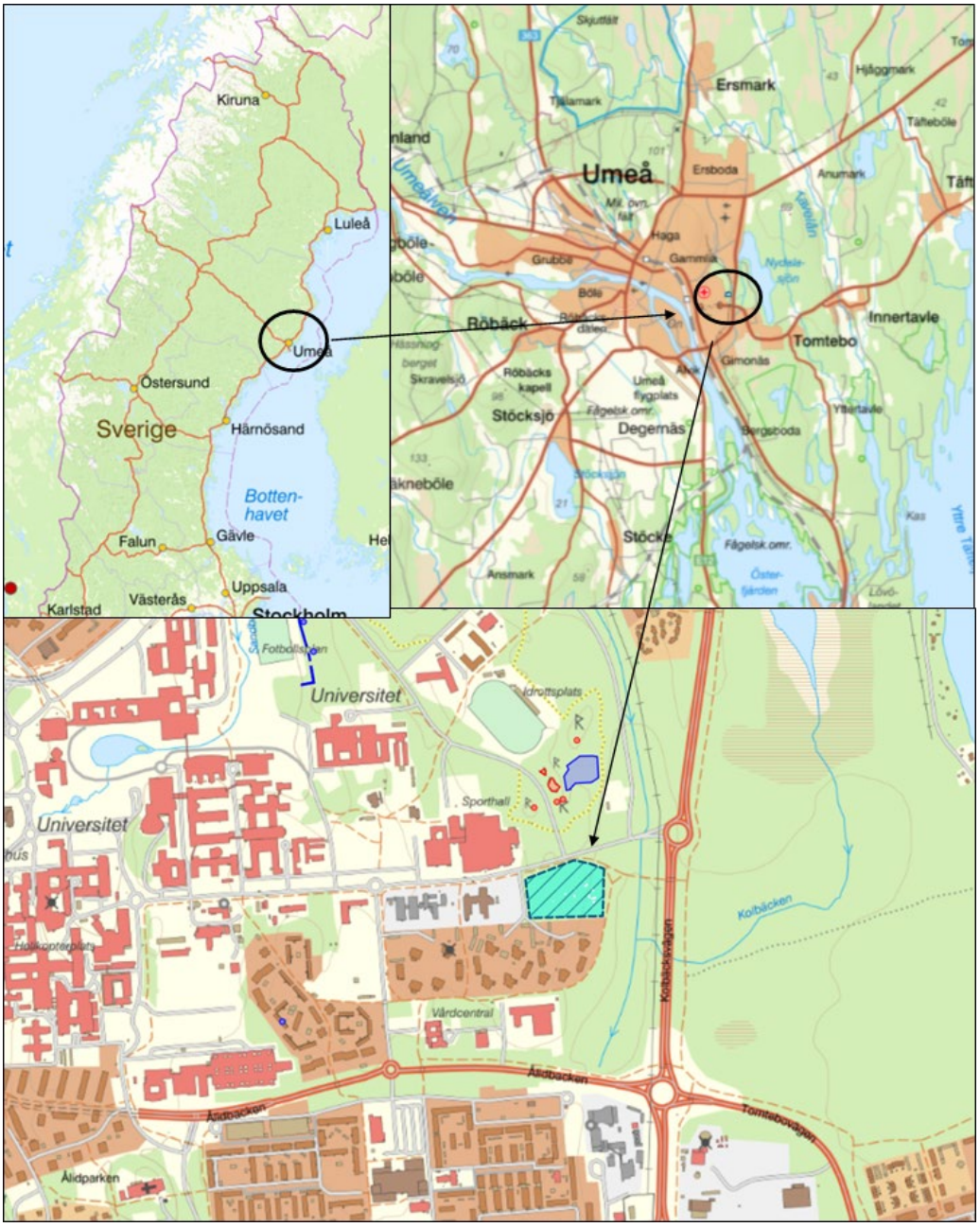

Figur 1 Utredningsområdets geografiska belägenhet.

Genomförande

Vid utredningen 2018 genomfördes en sökning av historiska kartakter i *Lantmäteriets digitala historiska kartarkiv*. Området har huvudsakligen varit ett närliggande utmarksområde. Ingen bebyggelse, odling eller annan aktivitet noterades.

Utredningsgrävningen företogs med hjälp av en mindre bandgående grävmaskin som lätt kunde manövrera på stigen mellan träden. Utredningsgrävningen koncentrerades huvudsakligen till ett mer sandigt moränmarksparti i västra kanten av området., Grävmaskinen upptog schakt och grävde ner skiktvis till mellan 0,2–0,35 meters djup. Under arbetet handrensades schakten ställvis med fyllhammare och skärslev av arkeologerna i syfte att kontrollera misstänkta anläggningar och rensa fram eventuella fynd. Dock kunde inga förhistoriska fynd eller annat av arkeologiskt intresse registreras.

Resultat

Vid ingen del av utredningen framkom några fornlämningar. Inte heller det historiska kartmaterialet ger några indikationer om att historiska lämningar finns inom området.

Figur 2. Schakt 6. Grävmaskinist var Fredrik Pada, Norrproffs och Västerbottens Traktortjänst AB.

Figur 3. Schakt 1 med fin sand och mjäla.

Figur 4. Området utgörs till stora delar av tätväxande skog i storbocking morän. I norr är ett hällområde och i väster är ett smalt stråk av sand.

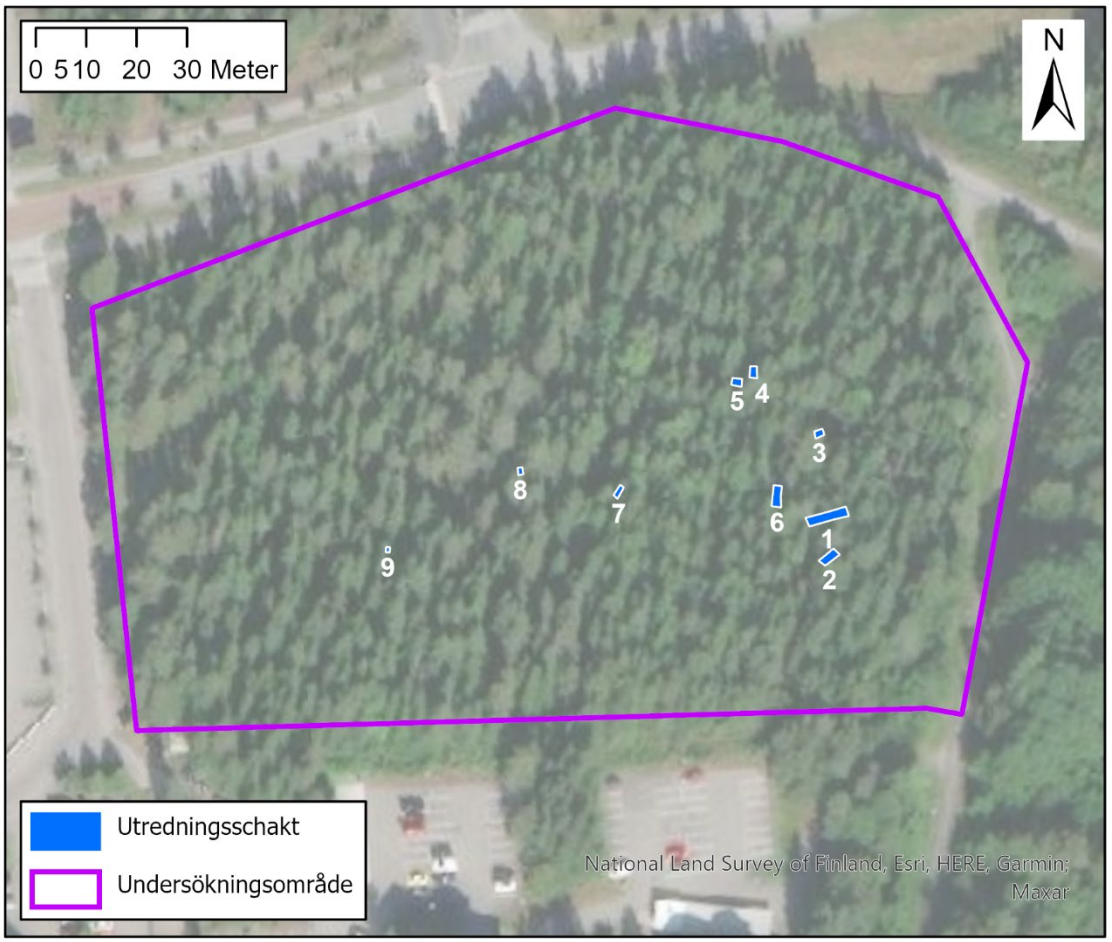

Figur 5. Undersökningsområdet med utredningsschakten. I Tabell 1 finns schaktbeskrivningarna.

Schaktbeskrivningar

Tabell 1

Nr	Storlek/djup meter	Beskrivning
1	**8x1,2–2/0,25–0,35**	**(ÖNÖ-VSV). Sandig morän. Stenrikt i slänten mot öst.**
2	**5x1,2–1,5/0,2–0,3**	**(NV-SÖ). Sandig morän.**
3	**1,2x1,2/0,25**	**(N-S). Stenrik morän.**
4	**4x140/0,2**	**(N-S). Sandig morän.**
5	**3x1,5/0,25**	**(Ö-V). Sandig morän.**
6	**5x1,2–2/0,35**	**(N-S). Sandig morän.**
7	**3,5x2/0,25**	**(NNÖ.SSV). Stenrik morän. Stora stenar.**
8	**1x1/0,15**	**(N-S). Stenrikt,**
9	**1x1,5/0,15**	**(Ö.S). Stenrikt.**

Referenser

Lantmäteristyrelsens arkiv, akt nr Z31-159:13. Laga skifte 1876. Västerteg nr 1–15
Lantmäteristyrelsens arkiv, akt nr Z31-171:2 Avvittring Öhn 1–9, 1783.

Färjare, Anette och Hellsten, Tone. 2019. *Gravar i hällmark*. *Arkeologisk utredning av Tomtebos trand. Tomtebo 2;1, Västerteg 13:76, 13:83 med flera. Umeå socken, Umeå kommun.* Västerbottens län 2018. Eldruns arkeologiska skrifter 2019:4.

Administrativa uppgifter

Undersökningstyp: Arkeologisk utredning (steg 2)
Undersökare: Eldrun kulturmiljö AB
adress: Östermalmsvägen 1, 619 31 Trosa
Projekt- och undersökningsledare: Anette Färjare
epost: anette.farjare@eldrun.se
mobil: 070-310 34 56
Arkeologiassisten som deltog i fältarbetet: Carolina Norén.
Maskin: Västerbottens Traktortjänst AB.

Uppdragsgivare: Balticgruppen AB
Kungsgatan 25, Box 489, 901 09 Umeå

Länsstyrelsens dnr 431-4743-2021
Beslutsdatum: 2019-07-16
Eldruns beteckning: AU Kuratorn 6
Fastighet: Kuratorn 6, Västerbottens län, Umeå kommun, Umeå stad.
Undersökningsnummer i kulturmiljöregistret (Fornreg): 202100752

Koordinat/projektion: SWEREF 99. RH2000
Höjd: 30–35 m.ö.h.
Undersökt yta: 2 ha
Fältarbetet genomfördes: Under 2x8 timmar 17 juli 2021.
Rapport: 16 timmar.

Inga fynd tillvaratogs.
Inget dokumentationsmaterial förutom rapporten föreligger.
Rapporten laddas upp i Riksantikvarieämbetets Forndok och
Västerbottens museum SPÅR.
Rapport och bilder arkiveras digitalt hos undersökaren.

Bilder av övriga schakt

Bilden längst ner till vänster (figur 12) visar en sentida grop som ligger i västra slänten – ytterligare en grop av samma typ ligger längre ner i samma slänt.

Figur 6–12: Från överst till vänster: Schakt 4, 5, 2, 7, 8 och 9
Figur 12 visar en av de sentida groparna som finns i den västra slänten.